

ŚLADAMI GÓRNICTWIA NA DOLNYM ŚLĄSKU I W SAKSONII

Publikacja w ramach projektu **MineLife** –
Życie z górnictwem

Interreg
Polska-Sachsen

UNIA
EUROPEJSKA

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

SPIS TREŚCI

Kopalnia Srebra we Freibergu	4
Muzeum Górnictwa w Altenbergu	6
Fabryka Energii Knappenrode w Saksońskim Muzeum Przemysłu	8
Światowy Geopark UNESCO Muskauer Faltenbogen/Łuk Mużakowa	10
Park Głazów Narzutowych w Nochten i Centrum Komunikacji „Wieża pod Ciężką Górą“	12
Pojezierze Łużyckie	14
Kopalnia Złota w Złotym Stoku	16
Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie	18
Huta Szkła Julia w Piechowicach	20
Muzeum Ceramiki w Bolesławcu	22
Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu	24
Sztolnie Kowary – Jelenia Struga Medical SPA	26
Porady dotyczące zwiedzania pod ziemią	28
Mapa przeglądowa	30

WSTĘP

Ważnym celem Unii Europejskiej jest wspieranie współpracy gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Polskie i saksońskie urzędy górnicze realizują wspólnie projekt **MineLife** – Życie z górnictwem, by wzmocnić transgraniczną wymianę doświadczeń w dziedzinie gospodarki surowcowej oraz poinformować opinię publiczną o znaczeniu górnictwa na dolnośląsko-saksońskim pograniczu.

Czynne górnictwo odgrywa znaczącą rolę w regionalnej gospodarce. W dolnośląsko-saksońskim regionie przygranicznym znajdują się liczne miejsca pozwalające na zapoznanie się z historyczno-kulturowym i różnorodnym rozwojem technicznym liczącego sobie ponad 800 lat górnictwa. Nasza publikacja poświęcona jest dokładnie tym obiektom historycznego górnictwa i stanowi subiektywny wybór dostępnych dla zwiedzających kopalń oraz innych wykorzystywanych turystycznie obiektów i krajobrazów pogórnicznych. Wybrano atrakcje zapewniające wielojęzyczną ofertę informacyjną, oprowadzanie oraz zwiedzanie dla międzynarodowych gości.

Zarówno w Saksonii jak też na Dolnym Śląsku istnieje znacznie więcej możliwości zapoznania się z długą tradycją górnictwa. O kompletnej liście kopalń turystycznych oraz obiektów dopuszczonych do zwiedzania na Dolnym Śląsku i w Saksonii mogą Państwo w każdej chwili zapytać partnerów projektu MineLife lub znaleźć ją na ich stronach internetowych.

Zapraszamy serdecznie do odkrywania górnictwa na pograniczu Dolnego Śląska i Saksonii!

KOPALNIA SREBRA WE FREIBERGU

Kopalnia turystyczna we Freibergu ze swoją 800-letnią tradycją i 1000 żył rudnych jest jedną z największych i najstarszych w Saksonii. „Podziemny Freiberg” obejmuje teren o powierzchni 5 km na 6 km pod Miastem Srebra oraz kompletną sieć chodników liczącą ok. 2000 km – tym samym należy do największych zagłębi górnictwa srebra w Europie. W całej historii górnictwa tego zagłębia z jego ziem wydobyto ok. 8000 ton tego cennego kruszca, co uczyniło Freiberg niemieckim Miastem Srebra.

Podziemny system chodników jest dostępny dla turystów i może być zwiedzany z przewodnikiem na różnych trasach o czasie przejścia od 1 do 5 godz.

Ścieżka legend

Czas przejścia: 1,5 godz.

lub 2,5 godz.

Długość trasy: ok. 1500 – 2500 m

Terminy do uzgodnienia
Przewodnicy zabiorą Państwo w pasjonującą podróż w czasie, opowiedzą liczne anegdoty, ciekawostki i historie mrozące krew w żyłach. Doświadczyć Państwo na własnej skórze legend Freiberskiego Zagłębia Górniczego.

Podziemna ścieżka dydaktyczna

Czas przejścia pod ziemią: 45 min

Długość trasy: ok. 300 m

Poznacie Państwo historię freiberskiego górnictwa, geologię jego złoża oraz aspekty technologii górniczej. Podziemna ścieżka dydaktyczna prezentuje następujące tematy: „Historia freiberskiego górnictwa”, „Geologia freiberskiego złoża” oraz aspekty „technologii górniczej”.

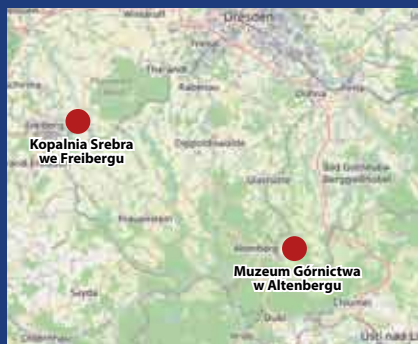
© Malte Burkhardt

Trasa kopalniana

Czas przejścia: 1,5 godz.

Długość trasy: ok. 1500 – 2000 m

Przejdziecie Państwo chodnikami górniczymi z drugiej połowy XX w., ze średnim przekrojem chodnika 2 x 2 m. Poza tym na własnej skórze doświadczą Państwo górnictwa XIX w., gdzie chodnik osiąga miejscami wysokość 1,60 m.

SILBERBERGWERK FREIBERG (KOPALNIA SREBRA WE FREIBERGU)

Fuchsmühlenweg 9

09599 Freiberg

tel: +49 3731 394571

e-mail: info@silberbergwerk-freiberg.de

www.silberbergwerk-freiberg.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki, angielski po uzgodnieniu

Punkt informacyjny

środa – piątek

w godz. 09:00 – 13:00/14:00 – 17:00

sobota w godz. 10:00 – 13:00

Zwiedzanie pod ziemią

Terminy dla zwiedzających*

środa – piątek

godz. 10:30 trasa kopalniana,

godz. 12:30 ścieżka dydaktyczna

sobota

godz. 11:00 trasa przygodowa,

godz. 12:00 ścieżka dydaktyczna,

godz. 13:00 trasa kopalniana

*ograniczona liczba uczestników

Indywidualne terminy do uzgodnienia

MUZEUM GÓRNICTWA W ALTENBERGU

Muzeum oferuje kompleksowy przegląd ponad 550-letniej historii górnictwa rudy cyny w Altenbergu, której początki sięgają roku 1440, a która zakończyła się dopiero w 1991 r. wraz z zamknięciem kopalni. Zostaną Państwo zabrani w fascynujący świat ciężkiej pracy altenberskich górników.

Zabytkowy kompleks

W licznych sekcjach Muzeum Górnictwa zostaniecie Państwo wprowadzeni w różne aspekty pracy górniczej, począwszy od liczącego setki lat podziemnego wydobycia rudy, aż po nowożytny przerób rudy.

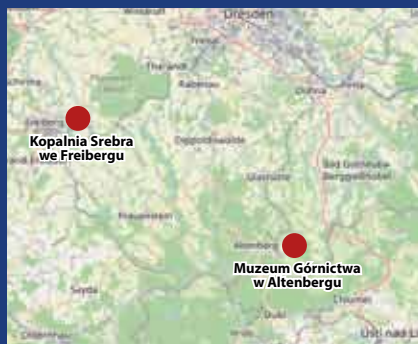
Oprowadzanie

Podczas godzinowego podziemnego zwiedzania w sztolni „Neubeschert-Glück-Stollen” dowiecie się Państwo, jakimi metodami i sprzętami wydobywano rudę cyny. W zabytkowej płuczce cyny wciąż działające maszyny zapewnią niezapomniany wgląd w kompleksowe procesy robocze przy przerobieniu surowca. Ta dawna płuczka rudy uważana jest dziś za unikatową w skali europejskiej pod względem wielkości i wyposażenia. Otwarta przestrzeń muzeum pokazuje technikę górnictwą z wcześniejszego okresu eksploatacji kopalni.

Górnicza ścieżka dydaktyczna

Górnicza ścieżka dydaktyczna wokół Altenberskiego Zapadliska zaznajamia zabytkowym świadectwem różnych stuleci. Podczas górniczej wędrowki z przewodnikiem po ścieżce dydaktycznej wokół zapadliska (pingi) z podestu widokowego umiejscowionego na jego skraju można podziwiać zapierający dech w piersiach widok zapadliska liczącego ponad 150 m głębokości. Ze względów bezpieczeństwa zwiedzanie pingi oferowane jest tylko w okresie od maja do października.

BERGBAUMUSEUM ALTENBERG (MUZEUM GÓRNICZWA W ALTENBERGU)

Mühlenstraße 2
01773 Altenberg
tel: +49 35056 31703
e-mail: museum-altenberg@freenet.de
www.bergbaumuseum-altenberg.de

Oferta zwiedzania w języku: niemiecki
Historia altenberskiego górnictwa cyny
dostępna jest w języku angielskim na stronie
internetowej muzeum.

Godziny otwarcia przez cały rok
od poniedziałku do czwartku
sobota, niedziela i święta
godz. 10:00 do 16:00
w piątek zamknięte

FABRYKA ENERGII KNAPPENRODE W SAKSOŃSKIM MUZEUM PRZEMYSŁU

Wraz z wybudowaniem fabryki brykietów Knappenrode w drugim dziesięcioleciu XX wieku pośrodku starego łużyckiego krajobrazu kulturowego powstał nowoczesny ośrodek przemysłowy. Od tego momentu region kształtowany był przez wydobywanie i wzbogacanie węgla brunatnego oraz głębokie procesy transformacji gospodarczej i społecznej.

W 1993 r. w Knappenrode zakończyła się ostatnia zmiana. Obecnie Saksońskie Muzeum Przemysłu, Fabryka Energii Knappenrode w byłym zakładzie produkcyjnym prezentuje przeszłość i przyszłość Zagłębia Łużyckiego. Fascynujące miejsce łączące technikę, kulturę, historię oraz ludzi.

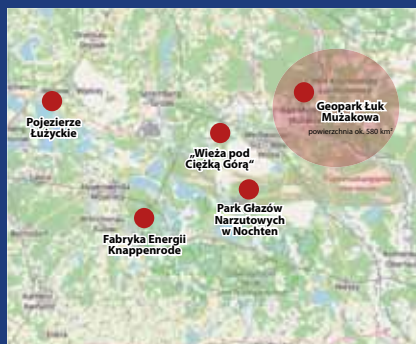
Prace budowlane

Aktualnie, w 2019 r., w projekcie „Objekt Extrem” realizowane jest w tym miejscu duże przedsięwzięcie budowlane mające na celu zachowanie i ożywienie dla wielu pokoleń tego w skali międzynarodowej znaczącego zabytku przemysłowego.

Dokładnie w 2020 r., w Roku Kultury Przemysłowej cały zakład i osiedle przykładowe ponownie zabłyśną swą wyjątkowością, będąc do dyspozycji dla naszych zwiedzających.

Wskutek prac budowlanych będą ograniczenia w działalności muzeum. W weekendy i święta nadal jesteśmy do Państwa dyspozycji. W trakcie prac budowlanych można również organizować u nas uroczystości rodzinne i firmowe.

SÄCHSISCHES INDUSTRIEMUSEUM ENERGIEFABRIK KNAPPENRODE (FABRYKA ENERGII KNAPPENRODE W SAKSOŃSKIM MUZEUM PRZEMYSŁU)

Nowy adres: Werminghoffstraße 20
(Ernst-Thälmann-Str. 8 – dla nawigacji)
02977 Hoyerswerda
tel: + 49 3571 604267
e-mail: info-energiefabrik@saechsisches-industriemuseum.com
www.saechsisches-industriemuseum.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki oraz angielski.

Ulotki dostępne w języku angielskim, czeskim oraz polskim.

Godziny otwarcia – przez cały rok -
soboty, niedziele oraz święta
w godz. 10:00 – 18:00
24.12., 31.12. oraz 01.01. zamknięte

ŚWIATOWY GEOPARK UNESCO MUSKAUER FALTENBOGEN/ŁUK MUŻAKOWA

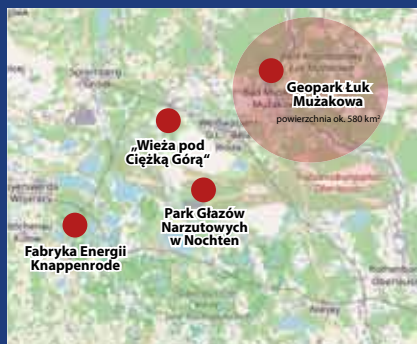
Łuk Mużakowa uważany jest za jedną z najpiękniejszych pozostałości zlodowacenia w Europie Środkowej. Leży na trójstyku Brandenburgia – Saksonia – Polska. Wyrazista, spiętrzona morena czołowa w kształcie podkowy powstała ponad 340 000 lat temu wskutek napierania lodowca, który pchnął olbrzymi wał oraz zdarł i zdeformował podłoże do głębokości ok. 300 m. Także w dzisiejszych czasach Łuk Mużakowa znajduje się w fazie ciągłych przemian – wskutek procesów geologicznych, które trwają aż do współczesności, oraz wskutek historii przemysłowo-surowcowej, która trwale ukształtowała oblicze tego krajobrazu kulturowego.

W krajobrazie pogórnym pełnym lasów i jezior przez cały rok mają Państwo do dyspozycji liczne oferty turystyczne. Wokół Döbern, Weißwasser/O.L. czy Łęknicy, w cegielniach i interaktywnych centrach, na wieżach widokowych i w miastach pełnych zachwycającej architektury przemysłowej z cegły palonej, poznają Państwo tutejszą tradycję szklarską i ceramiczną.

Geopark na rowerze

Pofałdowany krajobraz Łuku Mużakowa podczas wędrówek pieszych czy rowerowych po sieci dobrze utrzymanych ścieżek zapewnia niesamowity wgląd w bogactwo kształtów krajobrazu epoki lodowcowej. Na tematycznych ścieżkach rowerowych napotkają Państwo na przeszłość i teraźniejszość w kościołach z polnych kamieni, willach fabrykantów, garncarniach i hutach szkła. Wzdłuż rzek mogą Państwo przemierzać przepiękny krajobraz łęgowy po Szlaku Rowerowym Odra Nysa oraz Szlaku Rowerowym Sprewy. Szlaki rowerowe Łęknica-Żary oraz Trzebiel-Jasień poprowadzą Państwa przez polską część Geoparku. Ścieżka geoturystyczna „Dawna Kopalnia Babina” oferuje bardzo atrakcyjne i wyjątkowe widoki zachwycającego krajobrazu pogórniczego z ciekawą florą i fauną.

UNESCO GLOBAL GEOPARK MUSKAUER FALTENBOGEN/ŁUK MUŻAKOWA (ŚWIATOWY GEOPARK UNESCO MUSKAUER FALTENBOGEN/ŁUK MUŻAKOWA)

Muskauer Straße 14
03159 Döbern
tel.: +49 3560 0368712
e-mail: info@muskauer-faltenbogen.de
www.muskauer-faltenbogen.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki, angielski, polski
Zwiedzanie z Certyfikowanymi Przewodnikami po Geoparku (ZNL) możliwe w języku niemieckim, angielskim i polskim.

Wstęp do Geoparku UNESCO jest bezpłatny, a zwiedzanie możliwe bez ograniczeń czasowych.

PARK GŁAZÓW NARZUTOWYCH W NOCHTEN I CENTRUM KOMUNIKACJI „WIEŻA POD CIĘŻKĄ GÓRĄ”

Łużycki Park Głazów Narzutowych jest parkiem krajobrazowym na najwyższym poziomie. Zbudowany został w latach 2000 – 2003 i ma powierzchnię około 20 ha. Szczególny charakter nadaje temu kompleksowi około 7000 rozmieszczonych głazów narzutowych, przywleczonych w dawnych epokach przez lodowiec do Łużyc ze Skandynawii. Niektóre godne uwagi kamienie są opisane, więc odwiedzający uzyskuje wiele ciekawych informacji.

Wkoło widok tylko na krajobrazy górnictwe!

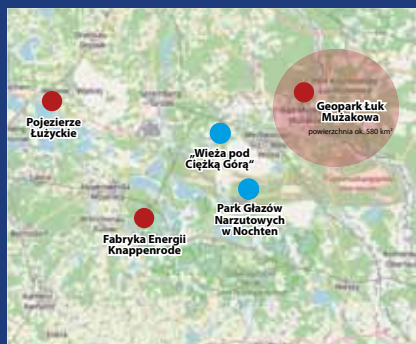
Godną polecenia jest również wizyta w Centrum Komunikacji i Ochrony Przyrody „Wieża Pod Ciężką Górą” („Turm am Schweren Berg”), znajdującym się na północnym skraju kopalni węgla brunatnego Nochten. Z mierzącej 30 m wysokości wieży Centrum Komunikacji rozciąga się zachwycający widok na obszary rekultywacji odkrywki Nochten, aż po elektrownię Boxberg. Czynną kopalnię odkrywkową zobaczyć można po ok. dwukilometrowym spacerze.

© Hans-Peter Berwig

Droga Rowerowa Hermannsdorf

Droga Rowerowa Hermannsdorf ma długość około 13 kilometrów, prowadzi z Ciężkiej Góry do Parku Głazów Narzutowych i zapewnia piękne widoki na czynną kopalnię węgla brunatnego Nochten z jej osobliwym pejzażem technicznym oraz godnym podziwu krajobrazem rekultywacji. Droga rowerowa jest asfaltowa i tym samym nadaje się dla rolkarzy. Również rodziny z dziećmi mogą przeżyć tu coś niesamowitego!

LAUSITZER FINDLINGSPARK NOCHTEN (PARK GŁAZÓW NARZUTOWYCH W NOCHTEN)

Parkstraße 7

02943 Boxberg, Ortsteil Nochten

tel.: +49 3577 4556352

e-mail: info@findlingspark-nochten.de

www.findlingspark-nochten.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki, angielski, polski, czeski

Park Głazów Narzutowych w Nochten otwarty jest od 15 marca do 15 listopada codziennie od godz. 10:00 do 18:00, w listopadzie do godz. 17:00.

Turm am Schwestern Berg

(„Wieża pod Ciężką Górą”)

Am Schwestern Berg 2

02943 Weißwasser/O.L.

tel.: +49 3576 211574

e-mail: claudia.szonn@leag.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki, angielski, polski, czeski

Godziny otwarcia wieży

kwiecień – październik

codziennie od godz. 9:00 do 17:00

listopad – marzec

codziennie od godz. 10:00 do 17:00

Godziny otwarcia Centrum Komunikacji

wtorek – niedziela od godz. 10:00 do 17:00

POJEZIERZE ŁUŻYCKIE

Między Berlinem a Dreznem następuje szczególna przemiana. Cały region przekształca się z zagłębia węgla brunatnego w wakacyjny raj. Z ponad dwudziestoma sztucznymi jeziorami i żeglownymi kanałami powstaje największy w Europie krajobraz wodny stworzony przez człowieka. Jako cel wycieczek, Pojezierze Łużyckie ma dużo do zaoferowania: jazda na rowerze, rolki, kąpiel, wycieczki statkiem, żeglownianie, łużycka kultura przemysłowa – tutaj wszystko jest możliwe!

Przez 150 lat życie zawodowe i społeczne Łużyc kształtowane było przez górnictwo i produkcję węgla. W krajobrazie pozostały one wyraźne ślady. W licznych miejscach Łużyckiej Kultury Przemysłowej odwiedzający dowiadują się, jak węgiel przekształcany jest w energię oraz jak żyli i pracowali górnicy. Odkrywają zakątki, które do niedawna nie były dostępne dla społeczeństwa.

Jazda na rowerze

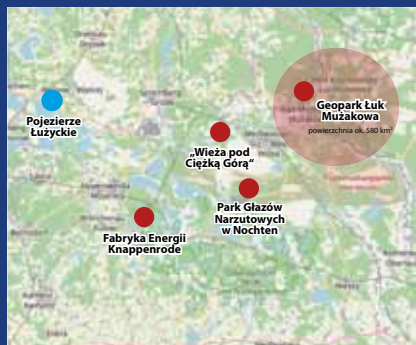
Krajobraz Pojezierza Łużyckiego można poznać na licznych, połączonych ze sobą i dobrze utrzymanych drogach rowerowych. Drogi wokół jezior są szerokie, przeważnie płaskie i asfaltowe. Przed rowerzystami rozciąga się wyjątkowy niczym niezakłócony widok na wodę. Na trasie Seenland-Route, szlaku rowerowym o długości 191 km, zobaczyć można wszystkie stadia zalewania jezior – od nieczynnej odkrywki aż po gotowe jezioro z portem jachtowym i jasnymi plażami kąpieliskowymi. Ta droga rowerowa przecina region od północy na południe i z powrotem.

© Tourismusv. Lausitz/ Seenland/Kathrin Winkler

Doświadczyć wodę

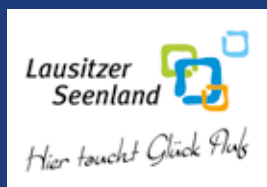
Również od strony wody można obserwować przeobrażenia krajobrazu. W nadchodzących latach powstaną żeglowne kanały, które połączą ze sobą dziesięć jezior. Już dzisiaj kapitanowie amatorzy mogą przepłynąć przez pierwsze kanały z jeziora na jezioro. Ponadto ten nowy wakacyjny cel oferuje miłośnikom sportów wodnych liczne okazje do żeglownia, pływania łódką motorową, surfowania, pływania na nartach i skuterach wodnych, łódkach czy kajakach. Rodziny mogą delektować się urlopem na plaży nad jednym z jezior kąpieliskowych lub spływem tratwą.

TOURISMUSVERBAND LAUSITZER SEENLAND E. V. (ZWIĄZEK TURYSTYKI POJEZIERZE ŁUŻYCKIE E. V)

Am Stadthafen 2
01968 Senftenberg
tel.: +49 3573 7253000
e-mail: info@lausitzerseenland.de
www.lausitzerseenland.de

Oferta zwiedzania w językach: niemiecki,
angielski

KOPALNIA ZŁOTA W ZŁOTYM STOKU

Kopalnia Złota wraz z jej Średniowiecznym Parkiem Techniki oraz Sztolnią Ochrowa stanowi unikatowy zabytek górnictwa w skali europejskiej. Najstarsze prace wydobywcze prowadzono w okolicach Złotego Stoku już około 2000 lat p.n.e. Od tego czasu aż do lat dzisiejszych zdołano wydrążyć przeszło 300 km sztolni, szybów i chodników rozmieszczonych aż na 21 poziomach.

Sztolnie dla zwiedzających

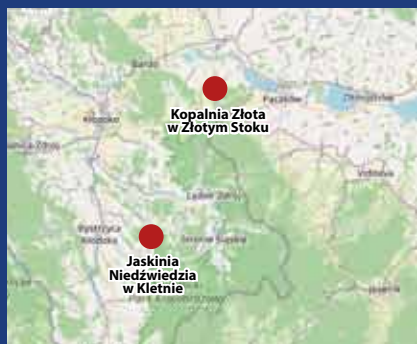
Specjalnie przygotowana trasa turystyczna z ekspozycją muzealną obejmuje dwie sztolnie. Czas zwiedzania to około 90 minut. W pierwszej z nich – „Gertrudzie” (500 m) – znajdują się: kolekcja map geologicznych, górnicze instrumenty geodezyjne, piec do wytopu złota oraz bogata kolekcja skał, rud oraz minerałów z całego świata. W sztolni – „Czarna” (700 m) – można zapoznać się z technikami górniczymi stosowanymi na przestrzeni wieków, a także podziwiać jedyny w Polsce podziemny wodospad.

Pozostałe atrakcje

Średniowieczny Park Techniki stanowi replikę średniowiecznej osady górniczej wyposażonej w urządzenia skonstruowane w skali 1:1 na podstawie rycin oraz opisów Georgiusa Agricoli.

Na turystów czekają ponadto atrakcje takie jak przejażdżka podziemnym tramwajem, pokaz odlewania złotych sztabek, własnoręczne wybijanie pamiątkowych monet czy płukanie złota.

KOPALNIA ŻŁOTA W ŻŁOTYM STOKU

ul. Żłota 7
57-250 Złoty Stok
tel.: +48 74 817 55 08
e-mail: biuro@kopalniazlota.pl
www.kopalniazlota.pl

Oferta zwiedzania w językach: polski, angielski, niemiecki, czeski

Kopalnia czynna całorocznie
kwiecień – październik w godz. 9:00 – 18:00
listopad – marzec w godz. 9:00 – 17:00

kopalnia złota
ŻŁOTY STOK

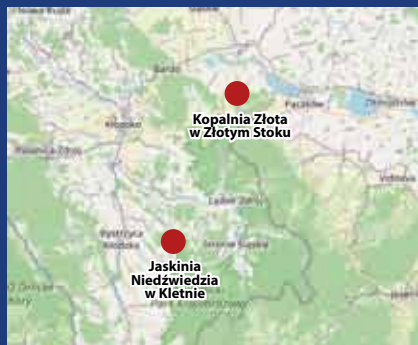
JASKINIA NIEDŹWIEDZIA W KLETNIE

Unikalna w skali europejskiej Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie została odkryta w 1966 r. podczas eksploatacji kopalni marmuru. Znajduje się ona w Masywie Śnieżnika na wysokości 800 m n.p.m i liczy ok. 4,5 km korytarzy. Jest to jedna z największych i najgłębszych jaskiń w Polsce. W jaskini znajduje się spora ilość kości zwierząt z ostatniej epoki lodowcowej, w tym niedźwiedzia jaskiniowego – stąd wywodzi się jej nazwa. Od 1977 roku jaskinia wraz z najbliższym otoczeniem została ustanowiona rezerwatem przyrody.

Orowadzanie

Jaskinię udostępniono dla turystów w 1983 r. Trasa turystyczna obejmuje tzw. Poziom Środkowy. Podczas zwiedzania zobaczyć można zarówno korytarze z namuliskami i kośćmi zwierząt, jak i niepowtarzalną szatę naciekową w pięknej Sali Pałacowej. Zwiedzanie odbywa się z przewodnikiem w grupie do 15 osób i trwa ok. 40 minut. W jaskini cały rok panuje stała temperatura ok. 6°C i wilgotność ok. 100%.

JASKINIA NIEDŹWIEDZIA

Kletno 18

57-550 Stronie Śląskie

tel.: +48 74 814 12 50

e-mail: rezerwacja@jaskinianiedzwiedzia.pl

www.jaskinianiedzwiedzia.pl

Oferta zwiedzania w językach: polski, angielski, niemiecki

Jaskinia czynna oprócz poniedziałków i czwartków

w godz. 9:00 – 16:40

w czwartki czynne tylko w miesiącach maj – sierpień

Jaskinia nieczynna w okresie grudzień/styczeń

Wskazówka: dojście z parkingu do kas trwa ok. 30 min.

Konieczna jest wcześniejsza rezerwacja biletów wstępu drogą telefoniczną lub mailową zarówno dla grup jak i osób indywidualnych.

HUTA SZKŁA JULIA W PIECHOWICACH

Historia Huty Szkła Kryształowego Julia sięga XIX wieku i wiąże się nierozdzielnie z dwoma niemieckimi producentami szkła: hutą Josephine ze Szklarskiej Poręby oraz hutą Fritza Heckerta z Piechowic.

Historia powstania

Huta powstała w 1842 roku na polecenie śląskiego rodu Schaffgotschów. Dzięki geniuszowi architekta Franza Pohla, który wybudował zakład i był jego pierwszym dyrektorem, osiągnęła niebywały poziom artystyczny i bardzo szybko zyskała uznanie. Jej wyroby trafiały do rezydencji rodów królewskich i arystokratycznych w całej Europie i w Stanach Zjednoczonych.

Potwierdzeniem kunsztu artystów zatrudnionych w Josephinie była jej ogromna innowacyjność. Wyrażała się ona we wprowadzaniu nowych technik szklarskich, które były później kopiowane przez czeską i włoską konkurencję.

Huta Julia dzisiaj

Huta Julia to miejsce, w którym spleta się historia, piękno szklanych arcydzieł i ręczny proces produkcji. Ścieżka turystyczna prowadzi przez wiele działów m.in. miejsca, gdzie doświadczeni rzemieślnicy dmuchają i formują gorącą masę szklaną. Zwiedzanie obejmuje najważniejsze stanowiska produkcji kryształów – od szlifowania, poprzez nanoszenie zdobień aż po kontrolę jakości. Huta Julia oferuje ponadto warsztaty tematyczne dla dzieci i dorosłych.

HUTA SZKŁA KRYSZTAŁOWEGO JULIA W PIECHOWICACH

ul. Kryształowa 73
58-573 Piechowice
tel. +48 75 761 24 13
e-mail: turystyka@hutajulia.com
www.hutajulia.com

Oferta zwiedzania w językach: polski, angielski oraz niemiecki po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej

Godziny otwarcia:

poniedziałek – piątek w godz. 9:30 – 17:00
sobota – niedziela w godz. 9:30 – 16:00

MUZEUM CERAMIKI W BOLESŁAWCU

Muzeum Ceramiki w Bolesławcu posiada dwa działy, mieszczące się w odrębnych budynkach: Dział Ceramiki i Dział Historii Miasta.

Dział Ceramiki

Dział Ceramiki specjalizuje się w gromadzeniu ceramiki bolesławieckiej oraz ceramiki europejskiej. Prezentowana tu jest bolesławiecka kamionka oraz techniki jej wytwarzania: najstarsze wyroby z XIII-XVI w., bogato zdobione naczynia z XVII i XVIII w., typowe wyroby pokryte brązowym szkliwem ziemnym bądź dekorowane stempelkami, fantazyjne naczynia z okresu secesji i art déco z bolesławieckiej Zawodowej Szkoły Ceramicznej, a także produkcja współczesna.

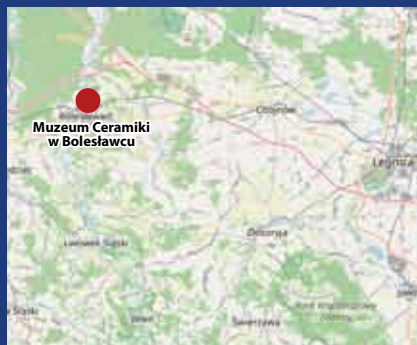

W muzealnym ogrodzie mieści się lapidarium, w którym gromadzone są rzeźby, epitafia oraz fragmenty detali architektonicznych z terenu powiatu bolesławieckiego, częściowo pochodzące z kolekcji przedwojennej.

Dział Historii Miasta

W Dziale Historii Miasta, powstałym w 1995 r. w budynku dawnego Muzeum Kutuzowa, gromadzone są eksponaty prezentujące historię ziemi bolesławieckiej od czasów najdawniejszych po współczesność: zbiory archeologiczne, militaria i wyposażenie wnętrz nawiązujące do epoki napoleońskiej, zbiory ikonograficzne oraz muzealia związane z okresem II wojny światowej i czasami powojennymi oraz wystawy czasowe. Do najciekawszych obiektów należą unikatowe, niemal kompletne wyposażenie wnętrza dawnej apteki z końca XIX w.

MUZEUM CERAMIKI W BOLESŁAWCU

Dział Ceramiki
ul. A. Mickiewicza 13
59-700 Bolesławiec
tel. +48 75 644 47 00

Dział Historii Miasta
ul. Kutuzowa 14
59-700 Bolesławiec
tel. +48 75 644 22 00

e-mail: poczta@muzeum.boleslawiec.net
www.muzeum.boleslawiec.net

Zwiedzanie z przewodnikiem w j. angielskim i j. niemieckim jest możliwe po wcześniejszej rezerwacji.

Muzeum czynne całorocznie
wtorek – sobota w godz. 10:00 – 16:00
niedziela w godz. 11:00 – 16:00

CENTRUM NAUKI I SZTUKI STARA KOPALNIA W WAŁBRZYCHU

Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia to jeden z największych w Europie zachowany zespół górniczych budowli przemysłowych pochodzących z przełomu XIX i XX w., z aż 16 budynkami wpisanymi do rejestru zabytków. Zakończona w 2014 roku rewitalizacja jednej z największych wałbrzyskich kopalni zatrudniającej w szczycie swej działalności kilka tysięcy pracowników, umożliwiła prześledzenie kolejnych technologii i historycznych metod wydobycia węgla kamiennego.

Kopalniany park maszynowy

Obecnie to 4,5 ha zabytkowych obiektów przemysłowych, wzbogaconych o autentyczne wyposażenie obejmujące zabezpieczony i udostępniony zwiedzającym kopalniany park maszynowy. Dzięki pracującym w Starej Kopalni przewodnikom-górnikom, każdy ze zwiedzających może nie tylko obejrzeć ogromną skalę kopalnianej infrastruktury, ale także ma możliwość poznania specyfiki niebezpiecznej i wymagającej pracy górnika.

Wystawy i pozostałe atrakcje

W strukturach Starej Kopalni działa Muzeum Przemysłu i Techniki, Galeria Sztuki Współczesnej i Centrum Ceramiki Unikatowej. Stara Kopalnia oferuje szereg zajęć edukacyjnych i warsztatów o tematyce górniczej i ceramiczno-garncarskiej. Swoje prace prezentują tu wybitni artyści podczas wystaw stałych i czasowych.

PARK WIELOKULTUROWY STARA KOPALNIA W WAŁBRZYCHU

ul. Piotra Wysockiego 29
58-304 Wałbrzych
tel.: +48 74 667 09 70
e-mail: recepca@starakopalnia.pl
www.starakopalnia.pl

Oferta zwiedzania w językach: polski, angielski, niemiecki, czeski, rosyjski, ukraiński

Stara Kopalnia jest czynna całorocznie
poniedziałek – niedziela w godz. 10:00 – 18:00
(ostatnie wejście o godz. 16:00)

STARA KOPALNIA
CENTRUM NAUKI I SZTUKI

SZTOLNIE KOWARY – JELENIA STRUGA MEDICAL SPA

Kopalnia Liczyrzepa to Podziemna Trasa Turystyczno-Edukacyjna obrazująca wydobyte U-238¹. Jest to jedna z ponad dwudziestu sztolni Zakładów Przemysłowych R-1 zajmujących się poszukiwaniem, pozyskiwaniem i wysyłaniem rudy uranowej do ZSRR, przeznaczonej do wyprodukowania radzieckiej bomby atomowej.

Podziemne Inhalatorium Radonowe

Oddana w 2000 r. trasa opowiada także o dawnej historii górnictwa kowarskiego, związanego przez ponad 800 lat z wydobywaniem minerałów, żelaza oraz srebra. Nieprzerwanie od 2000 r. funkcjonuje tutaj ponadto jedyne w Polsce naturalne Podziemne Inhalatorium Radonowe, umożliwiające prowadzenie leczenia radonowego.

Oprowadzanie

Trasa turystyczna liczy około 1200 m chodników, komór i grot podziemnych, gdzie zgromadzono skarby Walonów oraz eksponaty związane głównie z wydobywaniem rud uranu. Podczas godzinnego zwiedzania przyjrzeć się też można pracy górników, prześledzić rytm pozyskiwania i transportu urobku, a także doświadczyć emocji towarzyszących temu miejscu.

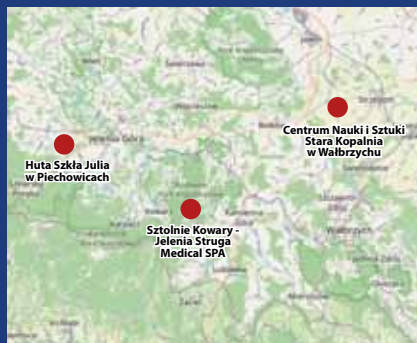
¹ U-238 – słaby promieniotwórczo izotop uranu

© Jelenia Struga Medical SPA Sp. z o.o.

Warunki na miejscu

Podziemna trasa zwiedzania jest całkowicie bezpieczna pod kątem promieniowania radioaktywnego. W sztolni cały rok panuje temperatura ok. 8°C i wilgotność ok. 98%. Trasa jest oświetlona elektrycznie i dostępna dla niepełnosprawnych.

JELENIA STRUGA MEDICAL SPA SP. Z O.O.

ul. Podgórze 55
58-530 Kowary
tel: +48 75 752 84 58
e-mail: marketing@jeleniastругa.pl
www.jeleniastругa.pl/sztolnie

Goście niemieckojęzyczni otrzymują podczas zwiedzania opis trasy z informacjami dotyczącymi jej przebiegu w języku ojczystym.

Podziemna Trasa Turystyczna jest czynna całorocznie

lipiec – sierpień w godz. 9:00 – 19:00
(ostatnie wejście o godz. 18:00)

wrzesień – czerwiec w godz. 9:00 – 17:00
(ostatnie wejście o godz. 16:00)

Niedziela Wielkanocna, 1 XI, 25 XII i 1 I –
trasa nieczynna

POWINIENIEŚ TO WIEDZIEĆ....

W podziemnych obszarach wielu kopalń turystycznych przez cały rok panują temperatury poniżej 10°C oraz wysoka wilgotność powietrza. Zalecamy uwzględnić to przy doborze ubioru. Rekomenduje się też solidne obuwie.

Większość kopalń turystycznych dysponuje kaskami i odzieżą ochronną, które udostępniane są zwiedzającym.

Zwiedzanie najczęściej możliwe jest tylko w zorganizowanych grupach.

W wielu kopalniach turystycznych minimalny wiek zwiedzających wynosi 6 lat (pod opieką dorosłych).

W wielu kopalniach wskazane jest wcześniejsze zgłoszenie grupy, w szczególności jeżeli potrzebne są usługi tłumaczeniowe.

IMPRESSUM

Wydawca i redakcja: Saksoński Wyższy Urząd Górniczy

Szata graficzna, skład, druk: SUBdesign GmbH | www.subdesign.net

Nakład: 500 egzemplarzy

Zamknięcie wydania: 20. März 2019

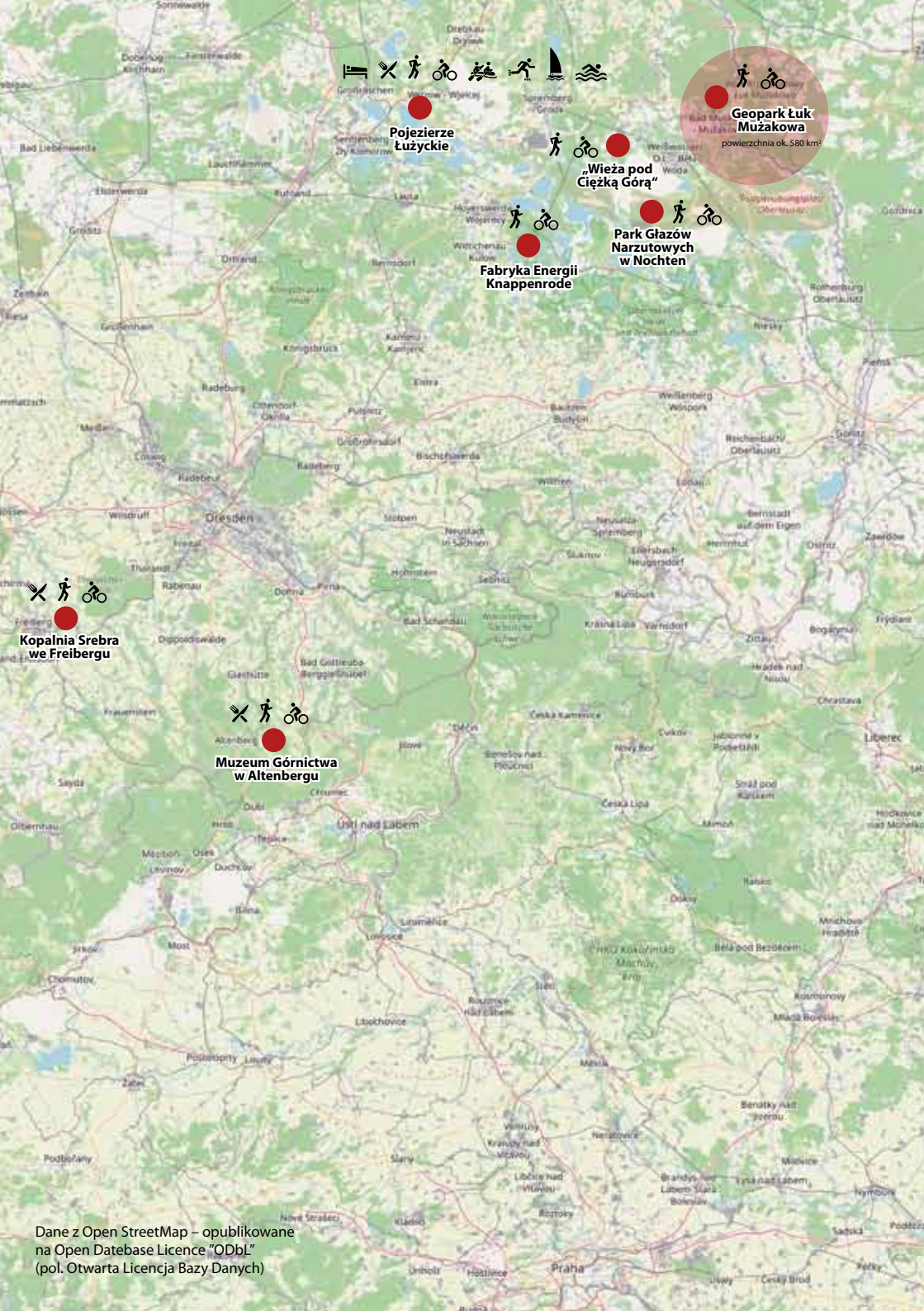
Zdjęcie na stronie tytułowej: © Kopalnia Złota

Niniejsza publikacja jest chroniona prawem autorskim. Wydawca zastrzega sobie wszystkie prawa, także prawa do powielania fragmentów i odtwarzania fotomechanicznego.

Za treść niniejszej publikacji odpowiadają wyłącznie jej autorzy. Opinie wyrażone w niniejszej publikacji nie mogą być interpretowane jako oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.

Projekt MineLife jest finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020.

Egzemplarz bezpłatny

Geopark Łuk Mużakowa
powierzchnia ok. 580 km²

Pojezierze Łużyckie

„Wieża pod Ciężką Górą“

Park Głazów Narzutowych w Nochten

Fabryka Energii Knapenrode

Kopalnia Srebra we Freibergu

Muzeum Górnictwa w Altenbergu

**Muzeum Ceramiki
w Bolesławcu**

**Huta Szkła Julia
w Piechowicach**

**Sztolnie Kowary -
Jelenia Struga
Medical SPA**

**Centrum Nauki i Sztuki
Stara Kopalnia
w Wałbrzychu**

**Kopalnia Złota
w Złotym Stoku**

**Jaskinia
Niedzwiedzia
w Kletnie**

PODMIOTY KONTAKTOWE

Partner wiodący

Saksoński Wyższy Urząd Górniczy
Kirchgasse 11
09599 Freiberg
telefon + 49 3731 37 20
telefaks: + 49 3731 372 1009
e-mail: poststelle@oba.sachsen.de
www.oba.sachsen.de

SÄCHSISCHES
OBERBERGAMT

Freistaat
SACHSEN

Partnerzy projektu

Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach
ul. Poniatowskiego 31
40-055 Katowice
telefon: + 48 32 736 17 00
telefaks: + 48 32 251 48 84
e-mail: wug@wug.gov.pl
www.wug.gov.pl

Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu
ul. Kotlarska 41
50-151 Wrocław
telefon: + 48 71 790 20 80
telefaks: + 48 71 790 20 81
e-mail: ougwroclaw@wug.gov.pl
www.wug.gov.pl/kontakt/oug_we_wroclawiu

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław
telefon: + 48 71 776 90 53
telefaks: + 48 71 776 93 57
e-mail: umwd@dolnyslask.pl
www.umwd.dolnyslask.pl

**DOLNY
ŚLĄSK**